

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

Antwoorden op Kamervragen over Chinese
weekendscholen

Aanleiding

Op 2 januari hebben de leden Paternotte en Bamenga (beiden D66) en Becker en Brekelman (beiden VVD) schriftelijke vragen gesteld over het RTL/Follow the Money nieuwsbericht over Chinese invloed op weekendscholen voor Chinees-Nederlandse kinderen in Nederland. Hierbij worden de antwoorden en begeleidende Kamerbrief ter ondertekening aan u voorgelegd.

Geadviseerd besluit

U kunt akkoord gaan met de antwoorden en verzending aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De Kamervragen zijn gesteld naar aanleiding van het nieuwsbericht 'Chinees overheid sponsort weekendles Chinees-Nederlandse kinderen'. Een samenvatting van dit artikel vindt u bij de toelichting. Het complete artikel zit in de bijlagen.
- De vragen zijn aan u, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gesteld. De antwoorden zijn afgestemd met de desbetreffende departementen en de bewindspersonen zijn akkoord met verzending door u, mede namens hen.
- Uitgangspunt in de beantwoording is dat het ouders vrij staat om hun kinderen buiten het reguliere onderwijs les te laten volgen in hun moedertaal en cultuur. Dat dit vanuit een buitenlandse overheid wordt gefinancierd is op zichzelf niet problematisch. Nederland doet dat ook in China en andere landen.
- Voorbeelden van lesmateriaal uit het nieuwsbericht zijn o.a. dat Taiwan afgebeeld wordt als onderdeel van China, en dat China 'het Cultuurparadijs' wordt genoemd. Dit komt niet overeen met de Nederlandse visie, maar is op zichzelf niet strafbaar.
- Wanneer er signalen zijn dat op instellingen voor informeel onderwijs, dus ook op dergelijke weekendscholen, aangezet wordt tot haat, geweld of discriminatie wil het kabinet eerder kunnen ingrijpen. Daarom wordt gewerkt aan een wetsvoorstel, waarover de Kamer uitgebreid is geïnformeerd per brief van 24 mei 2023.

Onderwijspersoneel en
Primair Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

16 januari 2024

Referentie

43673014

Bijlagen

2

Intern OCW afgestemd

IB, WJZ

Interdepartementaal

afgestemd

BuZa, SZW, J&V

Toelichting

In deze toelichting vindt u een samenvatting van het artikel. Daarna vindt u overige achtergrondinformatie over weekendscholen, het wetsvoorstel toezicht op informeel onderwijs en de aanpak van ongewenste buitenlandse inmenging.

Samenvatting artikel

- Het artikel stelt dat sinds president Xi Jinping aan de macht is gekomen, de Chinese propaganda richting geëmigreerde Chinezen sterk toegenomen is. Het artikel stelt dat er nauwe banden bestaan tussen de *Stichting Chinees Onderwijs* in Nederland en relevante overheden/organisaties in China, zoals het 'United Front Work Department'. Dit United Front Work Department is een agentschap in China dat zich bezig houdt met de Chinese diaspora.
- De stichting Chinees Onderwijs is betrokken bij het onderwijs op Chinese weekendscholen. Zij zorgen er bijvoorbeeld voor dat lesmateriaal voordelig vanuit China beschikbaar wordt gesteld.
- Het bewuste lesmateriaal staat onder toezicht van de communistische partij. Het materiaal betitelen de journalisten als te traditioneel. Zo worden Oeigoerse meisjes afgebeeld met een kroon op hun hoofd. De RTL-redacteur: 'Dat is als Nederlanders afbeelden met alleen maar klompen aan.' Daarnaast wordt in lessen aardrijkskunde Taiwan afgebeeld als onderdeel van China. Ook wordt er gesproken over 'het Chinese Cultuurparadijs'.
- Er komt tegelijkertijd ook veel niet aan de orde in deze lesboeken. De miljoenen doden door hongersnood en intern geweld onder Chinese leider Mao Zedong blijven bijvoorbeeld onbenoemd. Ook de bloedig neergeslagen studentenopstand van 1989 wordt niet behandeld.
- De journalisten vragen zich in het item af hoe het is gesteld met het toezicht in Nederland op dergelijke Chinese weekendscholen. Christopher Houtkamp van Instituut Clingendael geeft als commentaar dat Nederland 'niet naïef' moet zijn.
- De RTL-redacteur heeft overigens aangegeven dat ze op Chinese weekendscholen (tot dusver) geen zaken hebben aangetroffen die als ondermijnd of anti-integratief richting de Nederlandse samenleving kunnen worden beschouwd.

Achtergrond

Weekendscholen

- In principe vindt het kabinet het een goede zaak als kinderen les krijgen over de taal, cultuur en geschiedenis van het land van herkomst of het land van hun familie. Dit draagt bij aan een goede identiteitsvorming, positief zelfbeeld en zorgt ervoor dat kinderen kunnen communiceren met hun familie in het land van herkomst.
- Tot 2004 betaalde de Rijksoverheid mee aan weekendonderwijs voor kinderen met een migratieachtergrond. Sinds 2004 gebeurt dat niet meer, en dienen ouders en/of de scholen zelf in bekostiging te voorzien.
- Veel landen bekostigen taalonderwijs in het buitenland. De Alliance Française is bijvoorbeeld onderdeel van het Franse ministerie van Cultuur,

en het Goethe Instituut wordt gesteund door het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken.

- In China bestaan ook Nederlandse weekendscholen.

Wetsvoorstel toezicht informeel onderwijs

- OCW werkt aan een wetsvoorstel om toezicht te kunnen houden op instellingen voor informeel onderwijs. De Kamer is hierover uitgebreid geïnformeerd in de brief van 24 mei 2023.
- Er is gekozen voor een breed toepassingsbereik. Weekendscholen zoals in dit verhaal zullen onder de reikwijdte van deze wet vallen.
- Onder het wetsvoorstel zullen uitingen die gekwalificeerd kunnen worden als aanzetten tot haat, geweld of discriminatie verboden worden. Dit is een relatief strenge norm. Bij een bredere norm zouden verschillende grondrechten in het geding kunnen komen, waaronder de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van vereniging en de vrijheid van onderwijs. Vagere begrippen zouden voor burgers ook onvoldoende voorspelbaar zijn m.b.t. overheidshandelen.
- De voorgenomen toezichthouder is de Inspectie van het Onderwijs.
- De ambitie is om in Q3 van 2024 het wetsvoorstel in internetconsultatie te brengen.

De aanpak van ongewenste buitenlandse inmenging (OBI)

- Per brief van 6 april 2023 heeft het kabinet de Tweede Kamer geïnformeerd over de geïntensiveerde aanpak OBI.¹ De brief is bijgevoegd.
- Het kabinet zet blijkens deze brief in op het centraal bijeenbrengen van OBI-meldingen om trends en dreigingen op dit gebied eerder te onderkennen. Daarnaast wil het kabinet mogelijke drempels die burgers ervaren bij het doen van een OBI-melding verlagen. Tevens wil het kabinet gesprekken die al gevoerd worden met diasporagemeenschappen benutten om de ontwikkelingen op het gebied van OBI onder de aandacht te brengen en te bespreken.
- Het wetsvoorstel uitbreiding strafbaarheid spionageactiviteiten ligt ter stemming voor aan de Tweede Kamer.

¹Kamerstukken II 2022/23, nr. 30821-180.